

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH**

z dnia 4 września 2015 r.

w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber* (L.)

Na podstawie art. 56 a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.¹⁾) w związku z § 3 i § 6 ust 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zezwala się na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber*, zwanego dalej „bobrem”, polegające na:

- 1) niszczeniu i usuwaniu tam wybudowanych przez bobry na ciekach naturalnych, i urządzeniach melioracji wodnej wymienionych w załączniku nr 1, znajdujących się w zarządzie Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz właściwych miejscowo spółek wodnych,
- 2) niszczeniu nor bobra w groblach i innych urządzeniach wodnych związanych z prowadzeniem gospodarki rybackiej na stawach hodowlanych ustanowionych jako obręby hodowlane, wymienionych w załączniku nr 2.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje w powiatach częstochowskim, kłobuckim, lublinieckim, myszkowskim oraz zawierciańskim, za wyjątkiem cieków naturalnych przepływających, bądź graniczących z gruntami leśnymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz rezerwatami przyrody i siecią obszarów Natura 2000 wymienionych w art. 25 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

§ 2. 1. Czynności objęte zezwoleniem polegają na:

- 1) ręcznym lub mechanicznym usunięciu tamy wybudowanej przez bobra w celu udroźnienia cieku, z zastrzeżeniem, że:
 - a) sprzęt mechaniczny nie może poruszać się po korycie cieku,
 - b) wykonanie prac nie może wpływać na stan lub potencjał wód w rozumieniu ustawy Prawo wodne,
- 2) zasypaniu nor bobra przy użyciu gruntu rodzimego, piasku lub kruszywa.

2. Wykonywanie czynności dozwolone jest przez całą dobę, w terminie od 1 marca do 15 kwietnia oraz od dnia 1 sierpnia do dnia 30 listopada. W przypadku zniszczenia nor, przed wykonaniem czynności należy się upewnić, że nora nie jest użytkowana przez bobra.

§ 3. Do wykonania czynności, o których mowa w § 1 właściwy jest odpowiednio zarządca cieku naturalnego lub urządzenia melioracji wodnej oraz władający terenem stawu hodowlanego.

§ 4. 1. W terminie do dnia 15 grudnia każdego roku obowiązywania zarządzenia podmiot, o którym mowa w § 3 jest obowiązany do złożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach pisemnej informacji o wykonaniu czynności na podstawie zarządzenia.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać następujące dane:

- 1) termin wykonania czynności, o której mowa w § 1 ust. 1, z podaniem daty i pory doby,
- 2) załącznik mapowy z lokalizacją tam i nor.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i obowiązuje do dnia 1 września 2020 r.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Katowicach

mgr Bernard Błaszczyk

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 1002, 1101 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 222 i 1045.

Załącznik nr 1
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 4 września 2015 r.

1. Cieki będące w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie

<i>LP</i>	<i>NAZWA CIEKU/RZEKI</i>	<i>KILOMETRAŻ</i>		
1	Pilica	249+000	÷	263+000

2. Cieki będące w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu

<i>LP</i>	<i>NAZWA CIEKU/RZEKI</i>	<i>KILOMETRAŻ</i>		
1	Warta	781+300	÷	808+200
2	Zapora czołowa i zapory boczne Zbiornika Wodnego Poraj			
3	Warta w obrębie wałów przeciwpowodziowych na terenie miasta Częstochowy	728+900	÷	841+920

3. Cieki będące w zarządzie Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach

<i>LP</i>	<i>NAZWA CIEKU/RZEKI</i>	<i>KILOMETRAŻ</i>		
1	A-I	0+000	÷	3+300
2	Aleksandria	0+000	÷	8+200
3	Babieniczka	3+100	÷	10+300
4	Biała Oksza	0+000	÷	27+800
5	Białka Lelowska	0+000	÷	18+200
6	Biały Stok	0+000	÷	7+600
7	B-II (Bartosie)	0+000	÷	5+050
8	Boronowski	0+000	÷	11+000
9	Boży Stok	0+000	÷	13+420
10	Brody Malina	0+000	÷	8+500
11	Brudek	0+000	÷	1+630
12	Brynica II	0+000	÷	2+000
13	Brzezinka	0+000	÷	4+700
14	Budzisko	0+000	÷	4+930
15	Bystra	1+000	÷	10+100
16	Bziniczka	13+620	÷	17+000
17	C-IV	1+500	÷	7+900
18	Czarka	0+000	÷	6+400
19	Czarka Jastrzębska	0+000	÷	3+260
20	Czarna Struga	0+000	÷	9+800
21	Dębowiec	0+000	÷	1+730
22	D-III	0+000	÷	3+000
23	D-IV	0+000	÷	5+250

24	D-IX	0+000	÷	5+300
25	Dziunia	0+000	÷	8+860
26	Galiński	0+000	÷	2+560
27	Gorzelańska	0+000	÷	8+500
28	Góra Włodowska	0+000	÷	7+750
29	Grabarka	8+500	÷	12+000
30	Irządze	0+000	÷	8+300
31	Iwanówka	0+000	÷	8+400
32	Jaworznicki	0+000	÷	3+900
33	Jeżowski	0+000	÷	15+750
34	Kalenica	0+000	÷	6+400
35	Kalinka	0+000	÷	6+700
36	Kamieniczka	0+000	÷	15+100
37	Kamieniecki	0+000	÷	7+100
38	Kanał Lodowy (Wierciczka)	9+400	÷	26+600
39	Kanał Rzeki Białki Lełowskiej	0+000	÷	0+900
40	Kanał rzeki Pankówki	0+000	÷	4+000
41	Kanał rzeki Rudniczanki	0+000	÷	1+900
42	Kanał Rzeki Warty	0+000	÷	5+700
43	K-II	0+000	÷	8+550
44	K-III	0+000	÷	8+200
45	Kleśniska	0+000	÷	5+250
46	Kochanowicki	0+000	÷	14+700
47	Kochcicki	0+000	÷	8+400
48	Kocinka	11+470	÷	43+170
49	Kolonia Brzeziny Wielkie	0+000	÷	3+270
50	Konopka	0+000	÷	18+300
51	Kopka	0+000	÷	4+800
52	Kozyrka	0+000	÷	11+820
53	Kuczków	0+000	÷	7+000
54	Kukówka	0+000	÷	13+200
55	Leśnica	0+000	÷	21+600
56	Leśniówka	0+000	÷	1+700
57	Lgoczanka	0+000	÷	5+500
58	Lgota	0+000	÷	2+090
59	Ligocki	3+750	÷	11+800
60	L-II (Podlasie)	0+000	÷	3+200
61	Liskonopka	0+000	÷	11+000
62	Liswarta	0+000	÷	94+100
63	Lublinica	6+850	÷	28+600
64	Łana	0+000	÷	9+400
65	Ługi Radły	0+000	÷	2+680
66	Łysinka	0+000	÷	5+600
67	Mała Panew	120+750	÷	132+900
68	Mała Panew II	0+000	÷	3+000
69	Michałów	0+000	÷	7+800

70	Mijaczowski	0+000	÷	6+000
71	Młynówka Śliwaków	0+260	÷	1+960
72	Nakło	0+000	÷	6+700
73	Niwiarski	0+000	÷	3+000
74	Niwki-Dąbrowa	0+000	÷	4+270
75	od Aleksandrii	0+000	÷	6+150
76	od Bargieł	0+000	÷	2+260
77	od Będusza	0+000	÷	2+950
78	od Bieżenia	0+000	÷	6+300
79	od Bociana	0+000	÷	2+100
80	od Cybatej Góry	0+000	÷	1+300
81	od Cykarszewa Południowego	0+000	÷	4+200
82	od Cykarszewa Północnego	0+000	÷	4+600
83	od Cykarszewa Starego	0+000	÷	3+100
84	od Dąbrowy	0+000	÷	1+200
85	od Dąbrowna	0+000	÷	4+600
86	od Drochlina	0+000	÷	3+150
87	od Gruszewni	0+000	÷	6+500
88	od Hałdy Tadeusz	0+000	÷	2+800
89	od Hutki	0+000	÷	2+600
90	od Jawora	0+000	÷	1+600
91	od Julianpola	0+000	÷	3+640
92	od Kałmuk	0+000	÷	5+500
93	od Klepaczki	0+000	÷	3+500
94	od Kocina Starego	0+000	÷	4+150
95	od Kołaczkowic	0+000	÷	6+640
96	od Kopanin	0+000	÷	6+090
97	od Kosek	0+000	÷	3+520
98	od Kozakowa	0+000	÷	0+380
99	od Lgoty Błotnej	0+000	÷	3+050
100	od Luborczy	0+000	÷	6+500
101	od Maćkówki	0+000	÷	5+550
102	od Miedźna	0+000	÷	3+600
103	od Nieznanic	0+000	÷	3+100
104	od Parzymiech	0+000	÷	2+570
105	od Podlesia	0+000	÷	1+960
106	od Przystajni	0+000	÷	3+250
107	od Rzeniszowa	0+000	÷	4+450
108	od Sekurska	3+970	÷	5+670
109	od Soborzyc	0+000	÷	1+580
110	od Sokolnik	0+000	÷	4+450
111	od Stanisławowa	0+000	÷	2+390
112	od Szarek	0+000	÷	3+400
113	od Teklinowa	0+000	÷	1+550
114	od Tomiszowic	0+000	÷	1+210
115	od Truskolas	0+000	÷	3+050

116	od Wanat	0+000	÷	2+600
117	od Wręcycy Wielkiej (Trzopka)	0+000	÷	2+000
118	od Zawisnej	0+000	÷	7+090
119	Olszynka	0+000	÷	10+400
120	Opatówka	0+000	÷	17+020
121	Ordonka	0+000	÷	7+000
122	Pankówka	0+000	÷	24+300
123	Parkoszowicki	0+000	÷	9+800
124	P-I	0+000	÷	5+050
125	Pijawka	0+000	÷	18+000
126	Pilica	263+000	÷	276+200
127	Pińczycki	0+000	÷	2+820
128	Piskara	0+000	÷	10+600
129	Przysieka	0+000	÷	4+200
130	Rudniczanka	0+000	÷	5+200
131	Sarni Stok	0+000	÷	6+740
132	Sękawica	0+000	÷	9+000
133	Siedlecki	0+000	÷	6+000
134	Skrzydłowski	3+500	÷	12+200
135	Smolina	9+250	÷	11+400
136	Smudzówka	6+200	÷	7+800
137	Smyków	0+000	÷	4+100
138	Sobuczyna	0+000	÷	6+500
139	spod Huty Starej A	0+000	÷	2+760
140	Stradomka	0+000	÷	19+500
141	Stuła	0+000	÷	3+300
142	Szarlejka	0+000	÷	11+300
143	Turza	0+000	÷	10+500
144	w Grabowej	0+000	÷	2+100
145	w Kulejach	0+000	÷	3+640
146	w Lipiu	0+000	÷	6+420
147	w Nowinach	0+000	÷	2+230
148	Węglowiczanka	0+000	÷	6+000
149	Widzówka	3+000	÷	14+500
150	Wiercica	0+000	÷	30+400
151	Wiercica Stara	4+250	÷	8+300
152	Wierzchowina	0+000	÷	3+300
153	Wilczarnia	1+800	÷	14+600
154	Zajaciński	0+000	÷	4+860
155	Załęźówka	0+000	÷	5+200
156	Zajaczki I	0+000	÷	3+350
157	Zimnowoda	0+000	÷	6+420
158	Zwleczka	7+100	÷	12+900
159	Żelazna Struga	0+000	÷	3+390
160	Żeliszawice	5+250	÷	7+600
161	Żerdzina	0+000	÷	7+100

162	Bagienka	0+000	÷	6+400
163	Białka Błotna	0+000	÷	17+000
164	Goleniówka	0+000	÷	7+000
165	Grabiec	0+000	÷	3+300
166	Krztynia	0+000	÷	24+600
167	Od Brzostka	0+000	÷	4+300
168	Od Irządź	0+000	÷	1+050
169	Perek I	0+000	÷	0+950
170	Perek II	0+000	÷	1+550
171	Rajecznicza	0+000	÷	4+000
172	Żebrówka	0+000	÷	25+900
173	Błędowski	0+000	÷	5+700
174	Kośmidrówka	0+000	÷	3+900
175	Pilica	276+200	÷	296+700
176	Pilica	304+180	÷	332+780
177	Trzebyczka	0+000	÷	6+000
178	Trzonia	3+400	÷	12+100
179	Udorka	0+000	÷	3+400
180	Uniejówka nowe koryto	0+000	÷	3+200
181	Uniejówka stare koryto	0+000	÷	2+340
182	Stok	0+000	÷	1+250

4. Rowy będące w zarządzie Miejsko-Gminnej Spółki Wodnej Pilica i Gminnej Spółki Wodnej Żarnowiec

<i>LP</i>	<i>NAZWA SPÓŁKI WODNEJ</i>	<i>NAZWA CIEKU/ROWU</i>	<i>OBIEKT</i>	<i>GMINA</i>	<i>DŁUGOŚĆ</i>
1	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr 6	Dobraków	Pilica	0,44 km
2	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr 3	Wierzbica	Pilica	3,35 km
3	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr 3	Sławniów	Pilica	0,76 km
4	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr 9	Kleszczowa	Pilica	0,41 km
5	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr - 10,2, 3, 4	Dobraków	Pilica	Na całej długości
6	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr - 1, 3a, 3b, 6, 7, 8, Nr - B	Wierzbica	Pilica	Na całej długości
7	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr - 1, 2a, 5, Nr - 2	Sławniów	Pilica	Na całej długości
8	Miejsko-Gminna Spółka Wodna Pilica	Nr - 7, 7a, 11, 12	Kleszczowa	Pilica	Na całej długości

9	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – Potok Jagielka	Łany Wielkie	Żarnowiec	Na całej długości
10	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – 2, 3, 4	Otola	Żarnowiec	Na całej długości
11	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – 9, 10, 11, 12	Żarnowiec	Żarnowiec	Na całej długości
12	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – 11	Wola Libertowska	Żarnowiec	Na całej długości
13	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – 6a, 7, 12, 12a, 12b	Olszyny	Żarnowiec	Na całej długości
14	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr - A	Jeziorowice	Żarnowiec	Na całej długości
15	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – C1	Koryczany	Żarnowiec	1, 48 km
16	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr – 23, 30, Nr - 39	Małoszyce	Żarnowiec	Na całej długości
17	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 13	Otola	Żarnowiec	0,71 km
18	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 12	Otola	Żarnowiec	1,08 km
19	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr C 1	Otola	Żarnowiec	0,44 km
20	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 3	Wola Libertowska	Żarnowiec	0,95 km
21	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 6	Olszyny	Żarnowiec	0,64 km
22	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 4	Olszyny	Żarnowiec	0,48 km
23	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr F 2	Koryczany	Żarnowiec	1,50 km
24	Gminna Spółka Wodna Żarnowiec	Nr 22	Brzeziny i Małoszyce	Żarnowiec	3,64 km

Załącznik nr 2
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 4 września 2015 r.

<i>LP.</i>	<i>NAZWA OBRĘBU HODOWLANEGO</i>	<i>GMINA</i>	<i>MIEJSCOWOŚĆ</i>	<i>POW. W HA</i>
1.	„Bogdala”	Ciasna	Ciasna	129,30
2.	„Kolejowe”	Ciasna	Ciasna	30,00
3.	„Rogacze”	Ciasna	Ciasna	28,00
4.	„Zborowskie-Bogdala”	Ciasna	Zborowskie - Bogdala	10,6836
5.	Obiekt stawowy „Błaziki”	Ciasna	Ciasna	42,71
6.	Obiekt stawowy „Branty”	Ciasna	Ciasna	22,99
7.	Obiekt wodny powyroboiskowy „Domex”	Częstochowa	Częstochowa	10,00
8.	„Lisów”	Herby	Piłka Mochała	107,30
9.	Obiekty stawowe „Pradła”	Irządze	Irządze	53,57
10.	„Krasianów”	Janów	Dziadówki	11,07
11.	„Dziadówki”	Janów	Dziadówki	8,21
12.	„Złoty Potok” i „Pstrągarnia”	Janów	Złoty Potok	9,1995
13.	„Jola-Darek”	Kochanowice	Kochanowice	1,94
14.	„Olszowiec-Kulińskie” „Kaczer-Kijanka”	Kochanowice	Pawełki	5,64
15.	„Michał” I,II,III, Agnieszka I,II,III”	Kochanowice	Szklarnia	4,92
16.	„Henryk”	Kochanowice	Kochanowice	1,15
17.	„Kochcice”	Kochanowice	Kochcice	56,80
18.	„Dąb-Michał-Leśny”	Kochanowice	Kochanowice	2,78
19.	„Franciszek I,II,III,IV”.	Konopiska	Aleksandria	4,03
20.	„Konopiska”	Konopiska	Konopiska	11,82
21.	„Widzówek”	Kruszyna	Widzówek	39,28
22.	„Dankowice”	Krzepice	Dankowice	8,46
23.	„Kleśniska”	Lipie	Parzymiechy, Kleśniska	40,4869
24.	„Zagłówek”	Lubliniec	Lubliniec	33,26
25.	„Kokotek”	Lubliniec	Posmyk-Kokotek	186,81
26.	„Kośmidry”	Pawonków	Kośmidry	38,12
27.	„Knieja”	Przyrów	Knieja	81,07
28.	„Stawki”	Przyrów	Stawki	22,59
29.	„Sygontka”	Przyrów	Sygontka	1,52
30.	„Wiercica”	Przyrów	Wiercica	6,50
31.	„Regulówka-Czarny Las”	Szczekociny	Szczekociny	51,86

Uzasadnienie

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 września 2015 r. w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber* (L.).

Przedmiotowe zarządzenie wydano na podstawie art. 56a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.).

W oparciu o ten przepis regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, m.in. w stosunku do bobra europejskiego (*Castor fiber*), na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1. Zarządzenie to może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności, których dotyczy, nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji gatunków objętych zarządzeniem oraz leżą w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego lub w przypadku bobra – wynika to z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innego rodzaju mienia.

Populacja tego gatunku w województwie śląskim szacowana jest na ok 1800 osobników i zajmuje wszystkie możliwe siedliska, w tym także elementy infrastruktury związanej z gospodarką wodną i stawową. Bobry budują tamy na rzekach i rowach melioracyjnych powodując podtapianie użytków rolnych, głównie łąk i pastwisk. Utrudnia to, a czasem nawet uniemożliwia prowadzenie prac polowych. Tamy budowane są również w pobliżu przepustów drogowych i kolejowych powodując ich uszkodzenie, co może skutkować zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego. W wyniku powstałych spiętrzeń dochodzi również do podtapiania budynków mieszkalnych, gospodarczych i innego rodzaju mienia. W celu uzyskania materiału do budowy tam i uzupełnienia bazy pokarmowej bobry ścinają drzewa rosnące przy drogach i na groblach stawowych. Bobry zasiedlają także stawy hodowlane. Nory wydrążone w groblach przez te zwierzęta mogą doprowadzić do przerwania grobli, dużych strat w obsadzie ryb i zalania terenów sąsiednich.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348) bóbr europejski *Castor fiber* – wskazany w pozycji numer 5 ww. załącznika – jest gatunkiem objętym ochroną częściową, w stosunku do którego, w myśl § 6 ust. 1 pkt 8 cytowanego rozporządzenia, obowiązuje m.in. zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzania tam i nor.

Przeciwdziałanie stratom powstającym w wyniku działalności bobrów wymaga bieżącego, możliwie szybkiego reagowania i podejmowania działań zmierzających do zapewnienia sprawnego przepływu wód w urządzeniach melioracyjnych poprzez likwidację tam bobrzych lub zapewnienia szczelności grobli i wałów poprzez likwidację nor tego gatunku.

Określając w zarządzeniu zakres odstępstw od zakazów wprowadzonych na mocy ww. rozporządzenia Ministra Środowiska, a także obszar, na którym czynności zabronione będą mogły być podejmowane wzięto pod uwagę rodzaje i rozmiar szkód wynikających z obecności bobrów, a także ich nasilenie w poszczególnych rejonach województwa śląskiego.

W województwie śląskim notowane są sytuacje związane z podtopieniami zarówno użytków rolnych, jak i terenów zabudowanych wynikające głównie z zatamowania urządzeń melioracji szczegółowych w wyniku budowy tam bobrzych, a także stratami w rybostanie w znacznych rozmiarach w wyniku przerwania grobli stawowych osłabionych systemem nor drażnionych przez osobniki ww. gatunku.

Z danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach oraz informacji Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach wynika, że zdecydowana większość przypadków bezpośrednich zagrożeń wystąpienia szkód, a także rzeczywistych strat powodowanych w wyniku działalności bobra koncentruje się w północno-wschodniej części województwa tj. na

terenie powiatów: częstochowskiego, kłobuckiego, lublinieckiego, myszkowskiego i zawierciańskiego. W pozostałej części województwa śląskiego sytuacje takie również są notowane, ale w znacznie mniejszej skali.

Cieki i obiekty stawowe wymienione w niniejszym zarządzeniu (wykaz cieków i obrębów hodowlanych zawiera załącznik nr 1 i 2 do zarządzenia) zostały ustalone na podstawie informacji uzyskanych od Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz w Poznaniu, Spółek Wodnych, a także od właścicieli i władających stawami, stanowiącymi obręby hodowlane. Ww. podmioty wskazały miejsca najbardziej zagrożone pod względem możliwości wystąpienia realnego zagrożenia powodziowego oraz wystąpienia szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innego rodzaju mienia. Realizacja działań zawartych w zarządzeniu dotyczy wyłącznie przypadków, gdy wybudowane tamy oraz wykopane przez bobry nory, spowodują wystąpienie realnego zagrożenia powodziowego, w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innego rodzaju mienia.

Jednocześnie zapewniono możliwość bytowania bobrów na terenach gdzie ich działalność nie koliduje z infrastrukturą i nie skutkuje możliwością wystąpienia znaczących strat, a nawet może być korzystna z punktu widzenia możliwości retencjonowania wody oraz kształtowania i utrzymania siedlisk innych rzadkich gatunków. Odstępstwa określone w niniejszym zarządzeniu nie dotyczą bowiem cieków naturalnych przepływających, bądź graniczących z gruntami leśnymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz rezerwatami przyrody i obszarami Natura 2000 wymienionymi w art. 25 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na ww. obszarach bobry będą miały dogodne warunki do bytowania, a jednocześnie istotnie ograniczony zostanie rozmiar powodowanych przez nie szkód. Bobry na terenach leśnych i chronionych mogą, co prawda powodować przekształcanie siedlisk (w tym straty w powierzchni produkcyjnej lasów), lecz bilans skutków tych przekształceń jest korzystny. W wyniku budowy tam, w znacznym stopniu wzrasta naturalna retencja wody, a także powstają siedliska dla szeregu gatunków roślin i zwierząt.

Określając terminy, w których dozwolone jest niszczenie tam i wykopanych nor bobrowych również uwzględniono biologię tego gatunku. Z realizacji działań zostały wyłączone okresy najbardziej istotne, tj. okres zimowania przypadający w terminie od 1 grudnia do ostatniego dnia lutego oraz okres rozrodu i wychowu młodych przypadający w terminie od 16 kwietnia do 31 lipca (od porodu do momentu, gdy młode mają już kilka tygodni).

Biorąc pod uwagę ww. warunki, realizacja działań dopuszczonych niniejszym zarządzeniem nie wpłynie negatywnie na stan ochrony bobra zarówno na terenie powiatów wymienionych w §1.2. jak i całego województwa śląskiego.

Należy także podkreślić, że z obserwacji skutków wykonywania w latach ubiegłych na podstawie decyzji administracyjnych czynności, o których mowa w zarządzeniu nie wynika, aby działania te miały jakikolwiek negatywny wpływ na populację bobra. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach wydaje co roku zezwolenia na odstępstwa od zakazu niszczenia tam i nor, wymienionych w art. 52. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody zarządcom cieków i właścicielom stawów hodowlanych. Mimo rozbierania tam i zasypywania nor w miejscach, gdzie dochodzi do sytuacji konfliktowych i zagrożenia bezpieczeństwa, nie zaobserwowano spadku liczebności populacji bobra i ograniczenia zasięgu jego występowania.

Wydanie zarządzenia podyktowane jest brakiem rozwiązań alternatywnych – ograniczenie powodowanych przez tamy podtopień gruntów przylegających do cieków nie jest możliwe bez wcześniejszego zniszczenia tam bobrowych, a ograniczenie zagrożenia przerwania grobli stawowych, a tym samym zagrożenia bezpieczeństwa i interesów gospodarki nie jest możliwe bez wcześniejszego zasypywania nor wykopanych przez bobry.

Przy niszczeniu tam i zasypywaniu nor dopuszczono zarówno metodę ręczną jak i mechaniczną, ponieważ zarządzenie nie obejmuje najcenniejszych terenów pod względem przyrodniczym, które wymagałyby zastosowania jedynie metody ręcznej. Wybór metody należy do wykonującego czynności, ponieważ uzależniony jest on w głównej mierze od uwarunkowań terenowych oraz rozmiarów działalności bobrów.

Przed wydaniem Zarządzenia organ przeanalizował możliwość wprowadzenia rozwiązań alternatywnych. W przypadku tam zbudowanych przez bobry dochodzi do spiętrzenia wody i powstawania rozlewisk na terenach sąsiednich, a także podmoknięcia gruntów. Istnieje możliwość stosowania rur przepustowych zamontowanych w tamie, które mogą obniżyć poziom wody powyżej tamy. Mając na względzie zasięg terytorialny, na którym ma obowiązywać Zarządzenie, bardzo dużą liczbę naturalnych cieków oraz rowów melioracyjnych, utrudnienia w możliwości zastosowania rur przepustowych i ich skuteczności na większości cieków, a także wysokich kosztów związanych z ich montażem na tak dużą skalę wybrano rozwiązanie polegające na usuwaniu tam. Nory wykopywane w groblach stawowych przyczyniają się do powstawania dużych strat w obsadzie ryb i zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego. Istnieje możliwość pokrycia wszystkich grobli sitakami stalowymi, w celu uniemożliwienia bobrom kopania w groblach. Mając jednak na względzie, że nory występują na wielu obiektach stawowych, często z obu stron oraz powierzchnię i rozległy system grobli na stawach, wprowadzenie takiego rozwiązania z uwagi na koszty nie jest możliwe. Dlatego w Zarządzeniu ograniczono się do działań polegających na zasypywaniu nor.

Adresatami Zarządzenia są Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie i Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz właściwe miejscowo spółki wodne oraz władający stawami hodowlanymi ustanowionymi jako obręby hodowlane. Podmioty te na mocy art. 26 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2001 r., Nr 115 poz. 1229, z późn. zm.) zobowiązane są m.in. do zapewnienia utrzymywania w należytym stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu, regulowania stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych.

Ze względu na fakt, że prace wykonywane będą w obrębie koryta cieków, istnieje zagrożenie, że w przypadku awarii sprzętu zanieczyszczenia (np. płyny eksploatacyjne) przedostaną się do wód lub gleby, dlatego prace maszyn i urządzeń należy zorganizować w taki sposób, aby wyeliminować możliwość przedostania się tych substancji do wód lub gleby, a w przypadku zaistnienia takiego wypadku - zanieczyszczenia dało się szybko i trwale usunąć.

W terminie do dnia 15 grudnia każdego roku obowiązywania zarządzenia, Podmiot wykonujący obowiązany jest do złożenia pisemnej informacji z wykonaniu czynności.

Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego w dniu 22 lipca 2015 r. (pismo znak: IFIII.710.8.2015).